
11.09.2023

Eesti seadustes on mitmeid kitsaskohti, mis takistavad järelevalvel vastutustundliku laenamise põhimõtete järgimise kontrollimist, ütles Finantsinspeksiooni (FI) juhatuse esimees Kilvar Kessler Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjoni avalikul istungil. Tema hinnangul on aeg sarnaselt teiste Euroopa riikidega võtta ka Eesti finantssektoris kasutusele haldustrahvid ja pakkuda tarbijatele võimalust lahendada finantsteenustega seotud vaidlused kohtuväliselt.

Riigikogu istungil lahati täna riigikontrolli kontrolliaruande „Vastutustundlik ja teadlik laenamine ning tarbijakaitse pangaväliste krediidiandjate tarbimislaenude puhul“ tulemusi. Probleeme on rohkem pangaväliste krediidiandjatega, kus iga neljas lepingu sõlminud tarbija ei suuda oma krediiti õigeaegselt tagasi maksta.

Juuni lõpu seisuga olid pangad ja krediidasutused Eestis sõlminud tarbijatega kokku üle 1,1 miljoni krediidlepingu. FI roll ei ole kontrollida igat üksikut lepingut. Inspeksioon jälgib pigem seda, et krediidiandjate organisatsioonilised lahendid oleksid sellised, et tarbijate huvid oleks kaitstud - et laenu antaks vastutustundlikult ning krediidi kulukuse määra ülempiiri ja tarbijate teavitamise nõuetest peetaks kinni. Selleks, et tarbijate huvide eest seista ja krediidiandjate tegevust suunata, on Finantsinspeksiooni juhi Kilvar Kessleri sõnul vaja asutusel sobivat tööriistakasti.

“Positiivne on see, et sügisel tõusevad finantssektori trahvimäärad. Kuid me võiksime seejärel Eestis astuda sammu veelgi kaugemale ja sarnaselt enamusele teiste Euroopa riikidega võtta finantssektori rikkumiste vähendamiseks kasutusele haldustrahvid. See annaks võimaluse rikkumistele praegusest kiiremini ja heidutavamalt reageerida. Tarbijate vaatest on omakorda oluline, et Eestis hakkaks tegutsema finantsteenustega seotud vaidluste lahendaja ehk finantsombudsman,” ütles FI juht Kilvar Kessler.

Praegu saab FI finantssektori rikkumistele reageerida olemasolevate seaduste ja võimalustega – kontrollide, ettekirjutuste ja järelepärimistega. Sel aastal on FI teinud krediidiandjatele ja –vahendajatele laenuteenustega seoses juba 43 järelepärimist. Võrdluseks, eelmisel aastal tehti neid kokku 39. Ka ettekirjutusi on inspeksioon teinud tänavu laenuteenuseid puudutavate rikkumiste eest rohkem. Eelmisel aastal tehti kokku neli ettekirjutust, tänavu on neid tehtud juba viis.

Trahve tehakse finantsteenuseid puudutavate rikkumiste eest aga harva ja seda just põhjusel, et praegu FI käsutuses olev väärteomenetlus on kohmakas ja aeganõudev. Sama aeganõudev on ka tarbijate jaoks finantsteenustega seotud vaidluste lahendamine. Kui paljudes teistes Euroopa riikides saab tarbija oma probleeme lahendada finantsombudsmani juures, siis Eestis tuleb ette võtta kohtutee.

Lisaks on Finantsinspeksioon teinud Rahandusministeeriumile ettepaneku kehtestada krediidiandjatele krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhe ning luua positiivne

---

krediidiregister, kust nii krediidandjad kui ka –võtjad saaksid oma kohustusi kontrollida. Ka need kaks muudatust muudaks laenuandmise inspeksiooni hinnangul vastutustundlikumaks.